

Sygn. akt II PK 54/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa R. U.
przeciwko F. Spółka Jawna w W.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 grudnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w W.
z dnia 22 lipca 2016 r., sygn. akt IX Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej 1350 zł
(tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 22 lipca 2016 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 25 marca 2014 r. oddalającego powództwo o zapłatę 12.500 zł tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z odsetkami ustawowymi.

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie: (-) art. 391 § 1 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art. 378 § 1 w zw. z art. 382 k.p.c. polegające na nierozważeniu podniesionych przez powoda w apelacji zarzutów sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu, że prowizja

powodowi należy się wyłącznie od obrotów wypracowanych zysków w placówce P., w sytuacji gdy umowa o pracę nie zawiera takiego rozróżnienia, wskazując miejsce pracy zarówno w P. jak i w placówce przy ul. K. w W., a powód wykazał w czym upatruje uchybienia Sądu pierwszej instancji i dlaczego miały one wpływ na wynik sprawy, co zaktualizowało obowiązek Sądu drugiej instancji ustosunkowania się do poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych i przeprowadzonego postępowania dowodowego w kontekście zarzutów apelacyjnych; (-) art. 381 w zw. z art. 299 w zw. z art. 303 w zw. z art. 227 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosku powoda o łączne przesłuchanie stron złożonego na etapie postępowania apelacyjnego, z uwagi na wątpliwości co do rozumienia kontraktu, oraz z uwagi na fakt przeprowadzanie tego dowodu przez Sąd pierwszej instancji przez przesłuchanie stron odrębnie na różnych terminach, w sytuacji gdy zachodziła potrzeba skonfrontowania rozumienia treści zapisów umownych, przebiegu fazy negocjacji w drodze łącznego przesłuchania powoda oraz osoby reprezentującej pozwaną spółkę, która redagowała treść umowy oraz prowadziła rozmowy dotyczące warunków zatrudnienia. Ponadto zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest: (-) art. 300 k.p. w zw. z art. 65 § 1 i § 2 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i dokonanie wykładni oświadczeń woli stron z pominięciem generalnej klauzuli rozsądku i przyjęcie takiego znaczenia umownego pojęcia „swoich klientów”, które jest niezgodne z racjonalnymi zachowaniami stron stosunku pracy w sferze motywacji pracownika i interesu pracodawcy; (-) art. 300 k.p. w zw. z art. 6 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że to na powodzie spoczywał ciężar wskazania wszelkich dowodów potwierdzających jego twierdzenia, w sytuacji gdy powód udowodnił fakty przemawiające za zasadnością powództwa (wysokość obrotów potwierdzonych w poszczególnych miesiącach zatrudnienia - dokument załączony do pisma z 5 lutego 2013 r. sporządzony przez pozwaną), natomiast pozwana winna wykazać, że obroty uzyskane przez powoda i przez nią potwierdzone dotyczyły tylko i wyłącznie klientów już wcześniej przez nią obsługiwanych, zgodnie z regułami rozkładu ciężaru dowodzenia, jako faktów tamujących oraz niweczących roszczenie powoda.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność oraz występowanie w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego. Jako uzasadnienie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wskazał, że w zakresie zarzutów naruszenia prawa procesowego Sąd drugiej instancji nie odnosi się w sposób wyczerpujący do żadnego z postawionych przez powoda w apelacji zarzutów. Powód podniósł w apelacji zarzuty zaniechania dokonania wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, wskazując przy tym szczegółowo dlaczego z materiału zgromadzonego przez Sąd Rejonowy w toku postępowania nie da się dojść w sposób logiczny do wyprowadzonych przez Sąd konkluzji. W ocenie skarżącego uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest na tyle ogólne, że nie sposób zweryfikować, czy Sąd drugiej instancji zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem w kontekście postawionych zarzutów apelacyjnych. Ponadto, skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w kwestii katalogu dyrektyw interpretacyjnych wykładni oświadczeń woli stron zawartego w art. 65 k.c. Stwierdził, że generalna klauzula rozsądku obowiązująca w europejskim prawie umów, którą na gruncie polskiego prawa prywatnego wywodzi się z klauzuli zasad współżycia społecznego rzadko dostrzegana jest w orzecznictwie sądów powszechnych, dlatego z aprobatą należy przyjąć poszukiwanie kryteriów racjonalności w celach współpracy stron w ramach stosunku pracy w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy przyjął, że trudno uznać, że powód godziłby się na martwy (nie do zrealizowania) zapis w umowie, że prowizja należna będzie za przekroczenie 10 tys. zł obrotów wyłącznie od detalicznych klientów „z ulicy”. Skarżący podkreślił, że art. 65 § 1 k.c. odsyła do zasad współżycia społecznego, zatem kwestia racjonalności w treści łączącego strony stosunku prawnego musi być brana pod uwagę w procesie wykładni oświadczeń woli stron stosunku pracy.

Pozwany, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o jej odrzucenie, ewentualnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, w ostateczności o jej oddalenie, a także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie koniecznym wydaje się przypomnienie, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga

nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność ze względu na naruszenie przepisów prawa procesowego oraz istotne zagadnienie prawne dotyczące dyrektyw wykładni oświadczeń woli.

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi, ta szczególna podstawa przedsądu wymaga samodzielnego (czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych) wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej, w zakresie w jakim opiera się na twierdzeniu o oczywistej zasadności skargi, nie spełnia tych wymogów. Po pierwsze, skarżący nie sprecyzował przepisu prawa procesowego, który - w jego ocenie - Sąd drugiej instancji naruszył w sposób oczywisty. Po drugie, zarzuty skarżącego nie znajdują potwierdzenia w konfrontacji z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji rozpatrzył zarzuty powoda zawarte w apelacji. Wyjaśnił, z jakich powodów podzielił ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd pierwszej instancji co do okoliczności, od których uzależnione było nabycie prawa do prowizji; dlaczego nie uwzględnił zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c.; a także przedstawił sposób rozumowania prowadzący do ustalenia znaczenia niejasnego sformułowania umowy dotyczącego źródła uzyskania obrotów, w tym wskazał

dowody, które w tej kwestii miały znaczenie rozstrzygające. Z tych powodów, w ocenie Sądu Najwyższego skarga nie jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli chodzi o drugą przesłankę - występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego - zagadnienie prawne, o ile ma uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno odnosi się do konkretnego przepisu prawa albo konkretnej regulacji prawnej, co oznacza konieczność sformułowania przez skarżącego, jakiego przepisu (zespołu przepisów lub norm prawnych) prawa materialnego lub procesowego dotyczy przedstawiane zagadnienie (por. postanowienie SN z 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, LEX nr 1515455). Skarżący za pomocą wywodu prawnego powinien wskazać na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie SN z 27 października 2015 r., II PK 61/15, LEX nr 1968444, oraz powołane tam orzeczenia). Ponadto, zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń; nie można rozpatrywać kwestii prawnej oderwanej od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego (por. postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; postanowienie SN z 3 listopada 2010 r., II UK 56/10, LEX nr 1607502). Nadto, zagadnienie powinno dotyczyć kwestii prawnych budzących rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej (por. postanowienia SN z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Zagadnienie sformułowanie przez skarżącego nie spełnia powyższych wymogów. Skarżący nie przedstawił wywodu prawnego wskazującego, że wykładnia art. 65 § 1 i 2 k.c. budzi poważne wątpliwości w zakresie identyfikacji dyrektyw interpretacyjnych oświadczeń woli stron umowy. Wywód skarżącego ogranicza się do wskazania bliżej niesprecyzowanego przez niego kryterium racjonalności w celach współpracy stron w ramach stosunku pracy i wskazania na jego znaczenie w tej sprawie. W tych okolicznościach problem podnoszony przez skarżącego nie dotyczy wykładni art. 65 k.c. i możliwych sposobów jego wykładni. Argumentacja skarżącego sprowadza się do zakwestionowania oceny materiału

dowodowego dokonanej przez Sąd drugiej instancji w kontekście ustalenia zamiaru stron i celu umowy, co nie może uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), a także art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.